

Wstęp

Prezentowana monografia stanowi zbiór czternastu artykułów poświęconych uwarunkowaniom sytuacji na rynku pracy, zagadnieniu determinantów wzrostu gospodarczego w kontekście światowego kryzysu finansowego oraz innowacyjności gospodarki i jej przejawom na poszczególnych rynkach. Wielowątkowa analiza podjętych zagadnień prowadzi Autorów artykułów do ciekawych konkluzji, mających szansę stać się przyczynkiem dyskusji na temat kierunków działań przyjętych w polityce gospodarczej i społecznej, przede wszystkim jednak stanowiących cenne źródło wiedzy dotyczącej procesów warunkujących obecną sytuację gospodarczą w Polsce i na świecie.

Celem pierwszego rozdziału jest dokonanie porównawczej oceny stopnia restrykcyjności polityki monetarnej banków centralnych wybranych krajów Europy Środkowo-Wschodniej, tj. Polski, Czech i Węgier. Szczególne miejsce poświęcono w nim kwestii sprzeczności celu, jakim jest zwalczanie inflacji, z łagodzeniem problemu bezrobocia. Rozważania teoretyczne obejmują zagadnienia związane z alternatywnymi miarami restrykcyjności polityki pieniężnej, ze szczególnym uwzględnieniem miernika opartego na regule J. B. Taylora. Na część empiryczną artykułu składają się weryfikacja poziomu na którym analizowane banki centralne ustalały stopy procentowe oraz stopnia ich zgodności z wytycznymi opartymi na regule J. B. Taylora.

Rozdział drugi poświęcono problematyce polityki pieniężnej w kontekście globalnego kryzysu finansowego. Zawiera on przegląd niestandardowych rozwiązań zastosowanych przez banki centralne wybranych europejskich państw celem zabezpieczenia płynności sektora bankowego i podtrzymania akcji kredytowej. Analizie poddano przede wszystkim działania Europejskiego Banku Centralnego, Banku Anglii oraz Narodowego Banku Polskiego.

Trzeci z rozdziałów stanowi zbiór analiz współzależności między realnymi i nominalnymi stopami procentowymi w strefie euro i Stanach Zjednoczonych a kształtowaniem się kursu euro wobec dolara w latach 1999–2010. Badaniu poddano również wpływ inflacji, akcji kredytowej oraz stanu koniunktury we wspomnianych obszarach gospodarczych na kurs wspólnej waluty. Zaprezentowane w opracowaniu statystyki ilustrują ponadto niestabilność systemów gospodarczych w obu obszarach walutowych związaną z recesją gospodarczą i kryzysem finansowym.

Dwa kolejne rozdziały poświęcono zagadnieniu wzrostu gospodarczego. Pierwszy z nich podejmuje problematykę zadłużenia gospodarek narodowych oraz konsolidacji fiskalnej, podkreślając jej rolę w podtrzymywaniu wzrostu PKB. Stanowi on przegląd aktualnych badań nad oddziaływaniem polityki fiskalnej na wzrost gospodarczy i konsolidację finansów publicznych. Kluczową rolę w empirycznej części rozważań odgrywa przykład Irlandii. Drugi ze wspomnianych artykułów bada relację między postępem technicznym i zużyciem zasobów naturalnych, a akumulacją kapitału i wzrostem gospodarczym. Celem opracowania jest próba uchwycenia teoretycznych zależności między długookresowym wzrostem gospodarczym, postępem technicznym oraz zużyciem zasobów naturalnych. Szczególne miejsce w pracy poświęcono wpływowi akumulacji kapitału ludzkiego na wzrost gospodarczy. Jej esencję stanowi zawierający zasoby naturalne model endogenicznego wzrostu gospodarczego.

Problematyka szóstego rozdziału związana jest z zagranicznymi inwestycjami kapitałowymi. Autorka prezentuje ich podstawowe teorie i identyfikuje determinanty konkurencyjności oraz ryzyka ponoszonego przez inwestora. Istotną część rozważań stanowi charakterystyka międzynarodowej pozycji inwestycyjnej Polski w okresie 1994–2009. Również kolejny – siódmy rozdział poświęcono szczególnej kategorii inwestycji zagranicznych, którą stanowią BIZ. Kluczowym zagadnieniem w nim poruszonym jest związek między napływem bezpośrednich inwestycji zagranicznych a opodatkowaniem przedsiębiorstw. Praca stanowi przegląd miar opodatkowania przedsiębiorstw oraz badań nad zależnością pomiędzy obciążeniem podatkowym przedsiębiorstw a BIZ. Rozdział ósmy łączy problematykę bezpośrednich inwestycji zagranicznych z zagadnieniem innowacyjności. Jego Autorka podejmuje próbę oceny stopnia zaangażowania podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego z sektora przemysłowego w prowadzenie działalności innowacyjnej w Polsce.

W dziewiątym rozdziale powiązано tendencje występujące na rynku pracy w Polsce z faktem jej akcesji do Unii Europejskiej. Oparcie dla przeprowadzonej w pracy analizy stanowią wskaźniki monitorowane w ramach Strategii Rozwoju Kraju 2007–2010 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2015 i 2007–2013. Celem rozważań jest weryfikacja zgodności zmian zachodzących na polskim rynku pracy z kierunkami

określonymi przez wymienione wyżej dokumenty strategiczne oraz analiza perspektyw sprostania ich wytycznym. Do problematyki rynku pracy nawiązuje również rozdział dziesiąty, poświęcony zatrudnieniu i wynagrodzeniom w województwie łódzkim w okresie 2004–2010. W artykule podjęto próbę przedstawienia zależności między wspomnianymi kategoriami z wyodrębnieniem wahań sezonowych dla zatrudnienia jako zmiennej egzogenicznej oraz wynagrodzenia jako zmiennej endogenicznej.

Tematyka trzech kolejnych rozdziałów obejmuje różne aspekty innowacyjności przedsiębiorstw. Autorka pierwszego z nich porusza problematykę innowacji wiedzochłonnych usług biznesowych, identyfikując w ich kontekście bariery innowacyjności oraz podkreślając znaczenie wspierania proinnowacyjnej polityki w sektorze usług i kreacji instrumentów skutecznego promowania usług wiedzochłonnych. Drugi ze wspomnianych artykułów prezentuje wyczerpującą klasyfikację sektorów zaawansowanych technologicznie. Kluczowe znaczenie odgrywa w nim wnikliwa analiza porównawcza stopnia innowacyjności sektora usług w Polsce na tle pozostałych krajów Unii Europejskiej. W trzecim z opracowań omawiających zagadnienie innowacyjności uwagę skierowano na przedsiębiorstwa przemysłu spożywczego w Polsce. Za cel artykułu przyjęto wyznaczenie syntetycznego indeksu innowacyjności. Posłużyło ono następnie określeniu pozycji poszczególnych branż przemysłu spożywczego w rankingu innowacyjności.

Rozdział zamykający monografię stanowi zbiór rozważań na temat alternatywnych sposobów pozyskiwania przez przedsiębiorstwa kapitału inwestycyjnego. Przeprowadzona w nim analiza porównawcza dotyczy kredytu bankowego oraz rynku giełdowego, ze szczególnym uwzględnieniem wad i zalet tychże metod zasilania kapitałowego przedsiębiorstw. Część empiryczną artykułu stanowią statystyki wybranych krajów dotyczące wielkości kapitału pozyskanego z rynku giełdowego i porównanie go z sektorem bankowym.

Witold Kasperkiewicz

Katarzyna Madaj